

Бас хийн 6 хүнүүр Улуус Мунһадын XI сессията үлдээтэ. Манһа 15 депутат толору остоабынан баарын сэргэ, нэһилэктэр баһы-
+ йааныгара, тэрилтэлэр, бааннар салайааччы-
лара, үп-финанс үлэһиттэрэ кытынылар. Мун-
һады Улуус Мунһадын председателэ А. Р. Саргыдаев салайан мытта, кылгас ширин ты-
мы улуус дьаһалтатын баһылыга А. А. Шад-
рин омордо.

Улуус мунһада нэһи бөлүрүүстөрү көрдө. Баста-
татан, улуус дьаһалтатын баһылытын солбуйааччы-
ларын бигэргэтти иһирдэ. Бөлүрүүбү улуус баһы-
лыга А. А. Шадрин туруорда. Итин баһылык сол-
буйааччыларын дуобунаһыгар туруоруллар дьон
кытпас автобиографияларын, киһи, үлэһит, сала-
йааччы быһыыларынан дьаһалыбай хаачыстыбала-
рын билиһиннэрэр. Депутаттар хас бигэрдип канди-
датуралары олус интэрэстээхтик көрдүлэр, албах
ыйытымылары бигэрдилэр, тустах дуобуһуска үлэлэ-
рин программатын чуолкайдатылар, итининилэри

САНА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ
УЛУУБУН
ХААЫАТА

ХААЫАТ
1991 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 66 (8174). ☆ 1997 сыл бэс ыйын 10 күнэ. Ойгуорунуук. ☆ Сыаната 1084 солкуобай.

БЮДЖЕТ: ОЛОХПУТ ТАҢЫМА ЫЙААҢЫНГА ТУРДА

УЛУУС МУНҢАҢЫН XI СЕССИЯТА

песнит, эбэтэр 13503 мөл. солк. Манна физическэй
сирэйдэртэн подоходнай нолуок иһирчтэ улахан
оруохтамыт. Кинигэртэн былааннамыт 7817 мөл.
солк. онугар 8757 мөл. солк. киирэн, былаан 112
бырыһаан туолбут. Республикаттан кэлэхтээх
74369 мөл. солк. дотация толору туһаныллыбыт,
ол иһигэр хардарыта аахсыһаан 24143 мөл. солк.
Манна, сүрүннээн, тыа хаһаайыстыбатын бородуук-
суйатын онорууга государственнай олобуһа үбү
(15760,6 мөл. солк.) кэлэн туһаныллыбыт. Ого
исеобветыгар 1995 сыллаахы иэс, кыамаат аһалар-
га, ого төрөөһүнүгэр аадырыстаах пособиелар төлөм-
мүттөр. Хамнас үрдөөһүнүгэр ороскуоттар улаатыы-
ларынан 1631,8 мөл. солк. эһи көрүлүбүт. Ити-
нэ хамнас 3987,6 мөл. солк. улааппыт эбэтэр, ма-
тан 2012,3 мөл. солк. материальнай ороскуоттарга
туһаныллыбыт. Кипиһи дотациятыгар 799 мөл. солк.,
олох-дьаһах сулууспаларыгар 569,6 мөл. солк. бэ-
риллибит. Онон бюджет дохуоттаах өттүгэр уопсай
былаан 110735 мөл. солк. бигэргэммит буоллаһына,
туолуута 112017 мөл. солк., эбэтэр 101,2 быры-
һаан буолбут.

Бюджет ороскуоттуур чааһа 119827 мөл. солк.
тийбит, эбэтэр былааннамыт дефицит бырыһаана
улаатан, 7810 мөл. солк. буолбут. Сыллы барыта
47671,5 мөл. солк. иэстээх түмүктээбит. Ити
иһиттэн ахсааныы ыйы киллэрэн туран хамнаһа
иэс 15489,1 мөл. солк., атын аабылларга 6041,3
мөл. солк. Хамнаһы туоратан туран материальнай
ороскуоттарга иэс 26141,1 мөл. солк. тийдэ. Ор-
дук улахан иэс оттуһа, уопсай, коммунальнай оло-
лорго, ол кииһиттэн транспорт, сибээс өгөлөрүгэр,
общественнай аһылыкка, эмкэ-томко, капиталнай
өрөмүөһүгэ таһаарыллыбыт. Маныах улахан креди-
торскай иэс тахсыбыт сүрүн биричиһининэн, 1996
сылга улуус иһиннээҕи сыл иһин киллэрэн туран,
150 млрд. солк. бюджетын көмүскээбитэ буолар.
Оттон ити аадыһылар республикаан 91407 мөл.
солк. эрэ бигэргэммиттэр. Иккиһинэн, электроэнер-
гия, нефть бородуунталара ырааһыһытар ханныы
де индексация керүүлүбүтэ, ол онугар орос-
куоттары сарбыһык оҥоһуллубута. Ол түмүгэр бу
ыстатыйа өссө 2012,3 мөл. солк. кыччаталлаан кэл-
бит. Үсүһүнөн, олох-дьаһах сулууспаларыгар кө-
рүлүбүтэх ороскуоттар элбэхтэрэ буолбут. Балай
толору бюджетка киирэн өнөрбүтэр, Оттон рес-
пубика бу салаага үбү өлөрөр дьаһалтэр фондала-
рыгар эрэ көрөр.

1997 сыл бюджета. Маны Уп мин-стерствота
1991 сыл бюджетын туолуусунан көрөт, материаль-
най ороскуоттары бөйөтө индексациялаан бигэргэ-
пит. Дьингэр, улуус бары ороскуоттары улуоттаах
сыллаахы бюджетын 220 млрд. солк. таһаарыта
117652,2 мөл. солк. көрүлээн, өссө 4312,4 мөл.
солк. дефициттээх бигэргэммит. Бюджет уопсай суу-
мататытан хамнас, бары аабылары киллэрэн туран,
84810,1 мөл. солк., материальнай ороскуоттар
32842 мөл. солк. ылаалар.

Оттон быһылты сыл бу күннээҕи турдуһаан 28,1
млрд. солк. дотация кэлбикиттэн 24,2 млрд. солк.
хамнаһа, 2,5 млрд. солк. хардарыта төлөһүүгө
барыт. Уу харчыһаан 4 ый тухары материальнай
ороскуоттарга аһаан 1 млрд. солк. кэлэн түһэтти-
либит. Бюджет дохуоттаах чааһыгар 5,0 млрд. солк.
кирбит. Ол сылааһы, уоту өнөрүгэ, өдү, уматыгы
таһыһа, кыраһаан эмкэ, общественнай аһылыкка,
күннээҕи хаһаайыстыбанын ороскуоттары барыт.
Оттон олутуу, кулун тутар, муус устар ыйдарынаа-
гы хамнаһа иэс 60,8 млрд. солк. буолбут.

Дахылаат, бюджет сүһүбүнэн ыйатыы биллэн ту-

рар, элбэх. Онон эһи бүгүн манна дьонго бигэрдип
нэһилэктэринэн, тэрилтэлэринэн быһыты бюджет-
тара, туттулуохтаах ыстатыйаларынан, сийлини
тымырыһаан түгэтиллибитэ, Онон баар балаһыан-
һаны билэн өлөрөн иһирсеп, чуолкайдатыһан буол-
ла. Дьаһеннэрэр орут, кырдык, үгүс. Холобур,
бюджет 72 бырыһаана көмүскэнэр, ол эбэтэр аа-
дырыһаан кэлэр өттө. Ити, сүрүннээн, хамнас. Ол
кэпсээ хаалбыт 33 млрд. солк. туохха тийэр? Аһа-
дак кыстыгы туорааһыһа 20 млрд. солк. барар,
эһи иһинэ «Техномунэнерго» предарыһа өрө-
куота 7 млрд. солк. аһаллар буоллаһына? Быһыл
предарыһа улуус дьаһалтатыгар иһирдэ. Ол хай-
дах буолар? Оттон улууска бүтүннүүтүгэр олох-дьа-
һах, коммунальнай хаһаайыстыба ороскуоттарыгар
7 млрд. солк. үп бигэргэммит. Оччотугар кэлэр
кыстык хайдах быһаарыллар? Аны тутуу, суол, уу-
лаһыһа курдук капиталнай бөлүрүүстөрүт туту-
һа, кимнээн үбүлэнэлэр? Итилер бары дьон күч-
кээҕи олохун таһыһып быһаараллар, кыһа суолта-
лаахтар.

ТУОХ ЫДАНАРДААХПЫТЫН?

Ыһыгыһылартан да көстөрүн курдук, балаһыаньы
идьас уустук. Манна өссө ытаһалаан биэрдэххэ, бы-
дырыһыһа алҕаһы көннөрөн, быһыл улуус дьаһал-
тата ити бигэргэммит 117 млрд. солк. бюджетта
туораабака, хайдах баарынан үлэһиттэ быһаары-
һыта уонна ол кытаанахтык контуруолланыахтааҕа
онор хайһар. Кэпсэтиһингэ кыттыбыт 17 киһиттэ
сорохторо ону утаран, холобур, депутаттар Е. В.
Пудов, В. Н. Коркин, В. М. Алексеев, М. Г. Ко-
журов, ыһаарыһаахтартан үөрөх управлениетын
начальнига М. А. Никитфоров маныах тыһырбаа
бюджеты бигэргэппэккэ хаттаан көрүтэ ыһтар.
эти киллэрдилэр. Үгүстөр араас суоллары көрдөөн,
санаалары аттилар. Депутаттар, эрдэлээн эттэххэ,
бигэр принципнальнай бөлүрүүбү, ол эбэтэр мате-
риальнай, үп-харчы өттүнэн үбүлэһэлгэх производ-
ственной-технической комплекция улааһыһытын
оннуһаан хаалларан үлэһиттэ уонна үбүлэһини
хааччылар, өссө онгорор тэрилтэлэртэн аһаһыһа ты-
һаан бигэргэ, бу үлэһи иһинниргэ тустах быһаа-
рыы ыһыһылар. Бу сүрүн, мөккүөрдэх бөлүрүүс
иһиннэ быһаарыһыһа. Үгүстэр нэһилэктэрдээҕи
олох-дьаһах сулууспаларын штаттары сарбыһаа-
тааһар сантехник, электрик штаттары эһи көрө-
гө туруоруустулар: «Кипилэрэ суох кыстык быһаа-
рыллыбат, оттуллубат өбөһөт да дьон суох. Оччо-
тугар оттуһа наадыһар улахан кулуттары, кыра
комплекттаах оҥуолалары, детсадтары сабытталыа-
ха, дьа, өлөр үлэһиттэри штатын сарбыһааха», —
дьитилэр. Кырыһа учаастактары эһиэххэ дьаһаллар
да суох буолбатылар.

— Кэлэр сыл бюджетка билгээһинэ Россия үр-
дүнэн биллэнэ. Туох да үчүһүн эрэгирбөт. Улуус
толору дотация суотугар өлөрөр. Онон туттулуһаа-
һыт. Бэриллэр үп иһинэн аттарыһа үлэһиттэ,
Экономика бүтүннүү эмсээһэлтэ, Үбүлэһи төһөтө
сиплиһэһиһа, онно өйдөтөр үлэ бардаһа, тахсар
суол көрдөнөөдүнэ, нэһилэһиһа да өйдүү. Кыр-
дыһык, кыамаат тэрилтэлэр сабыталаһыһа баар
эрээри, ону килин чөлүгэр түһэрэр ырааһаһа-
даах. — дьитэ улуус баһылытын экономикада солбу-
йааччы В. И. Новгородов.

Оттон доруобуйа харыстабыһы управлениетын
начальнига Г. Н. Алексеев саамай ыһаарыһатар ас-
татыйаларыгар, ол эбэтэр общественной аһылыкка,
аһы хаһаайыстыбанын ороскуоттарга өйдөһөн, хар-
дарыта көнөлөсүһөн үлэһиттэ ыһаарда. Культур-
управлениетын начальнига Т. Л. Тарасов, телеви-
денине, киһи, аһаат тэрилтэлэрэ культуура управле-
ниетын иһинэн иһиннээлэһиһа аһаан сууһа, буолбур
баһаарыһаан да сибээстээн, контуора тугарга көмэ
(Бүтүүтүн 4-с стр. көр).

ДАКЫЛААТТАН

Дахылааттан кылаһтык иһитиннэрдэхтэ 1996 сыл-
га, дохуоту, ороскуоту киллэрэн туран, бюджет уоп-
сай кээмээ 91407 мөл. солк. көрүлүбүт, иһиннэ
5 бырыһаан дефициттээх, эбэтэр 4570,4 мөл. солк.
Бюджет туолууту былаан 110 бырыһаанга тэг-

● НЭЙЛДЭХТЭР ТҮМСҮҮЛЭРИЙН МҮЧНЬАБА

БАҢЫЛЫК СТАТУСҮН ҮРДЭТЭРГЭ СЫАЛЛААН

Болтоно. Нэкилэнкэ рынок сыһыганышларэ
олок жүннэбэй ыражаттара дьон-сэргэ сүйү-санаа
тын улаханнаын ытыһыт.

— Хамнаш, бөрдүүксүйд мнш бэрилээр дот-
цияны бичварык. Найд дийд блдлар хөпнөсү
агыраман үлэстэн оторбут. Илдэйдэт. Бийил
уолу армива ытыраллыбта. Ону рүрүбүкэ
мөтөрдүк Дайкуускайга кердөрүсө Сөлөмн проз
таж ытыл днн воюкматагтар бичир мөлөтлөр. Бк
пакс онно ытытар үлүтү. ытылпыт суох, болбут одо
эртннрэ катырар буолла. Элуус еякы алышылыбыт
састаабытк албөхтнх тутуллар буотубут. Эрэ
нөн быыбардаабытыт. Калэр-бөмбөр дэ атырар
суох. Хайлах үлөннөртннтнх каттаж тыаһыларны
тутуукустакыава. Бкпак, быыбардаачыларгыт, ту
нугар үлэлээн. — днэтэ Болтонгоо буолот нэцкнн
түмөсүүтүгэр бастааһынар тыаһы ылыт бастааһынтэ.
састааһынар ылыт кытэ В. Н. Казыкина.

— Кырылып, мангас түмсүүлэр калалар эбит. Дьон, дурдунастаахтар ону снэбиттэр, манас ыспыттар-хоһоһуттар дьон нэһиллэнчүбүн «үһү-хаамаа» көп сазы үтүс буолара. Юнон жанньон түмсүүлэргэ ийи-төннөрөн-биддэрэн өлөр сөп эбит. Мин Кындалтан бар: кыбытэлбэ. Алаас өйр, кураанкаа: эбит. Суаһу уулуур уута суох буолла. Дөтсөд, охчуола эи-быллар кутталлаах. Ночегар уонна бичр нэстэс үлэ-һүптээхпит. Олору сарбыһыбыт динилэр. Оччотуу, участан нүтүнүү да сабыллар. Сөөгү нидетар, ларекта астарыт. Табаах дьыллар нидет, — ийикки араатары слогыт кырыы участан суохох бөрү-тэбинтэлэ И. И. Кривошеинка.

Бу удаагач кыһалдата өссө элбөк. Ыһаа да Иисхоскун Иеваннны быһыардааччыларын санаатта. Ҕыл чопчугаан тууруда. Бытатан, реку-ханык, дөгсөх элэттэрнэгэр, уулаһыһык быһаарарга 30 таһар уйтомашынаһы сырытыгыларга көрдөһө. Ол кэннэ «Уоксөһыһык. кыры улаһыһык ыһаһар уу динлэр. Ол хөһөһык» — дигэн аһыһык. Ыһаһык быһаарык быһаһык түмүһык.

Ити дэлгисэртэй бүхнээсээ орогор сэтгэлгүйдээх этгил-
лэртэй адуулыг. Отгон ёростойндалар бу мун-
халха улууэ днаалататтэй байсныгм.с.с.бунагтм.
Н. Д. Поисов огорбут ялгыннархитаттэй шийгтар-
ыбыгдыдара. нгэрвониргиллара олун аюлаан

хажнаас уяна бюджет бошгүрүхостара гуоллулар. Улаус быылгы бюджетта дефициттөөбэ албэхта сурулуша. Оттон балтисолорго быылгы нөһиллэк тарыа бюджетта көнүсүмүмэ 22 млрд. солк. өлүгү тар 17 млрд. солк. быылгыбыт куураа Мянэга 13 млрд. солк. хажнага ширатхалдаах. Итингэн ордуга уула, дунна оросбүтүгүга, уулабыа халлар. Былгата, нөһиллэк бюджетта түсүт гыкмыскай балтисабыллан көрүлүбүт.

[illegible][illegible]

— Сайылыктанбын да суох да үлэ суох. Бурдуктар бааһыныларын сипкө курдулүүлэр. Оннор бөлүөлөккө мөччирөк кыраадаһа чуулмай. Үүккө дуоһулар-дасыптыт. Оттон сайылык түһүрү өйгө да суох. Бу быһаары ити буһулаһа ити үүтү, дөһөнө доһуу-тү кылларар сүрүү суолу. Сайылыкка таһыбылты түһүрү ыччак үлэһэ суох таһыбылар иһик булар. Ол кыһа үлэ суох дини буолар. Сайылык албаһа боһу-руоһу быһаарар. Бааһынылар 40 байлэрэ быһаһаһа

яны бары смелдыбыт. Хонтуруны баар буолуох-
таах. Спортсменнэр саваланы тутарга негисилинэһэ түбү-
най маһа көндөхтө эраары, тутулубат. Ыарыга түрээ-
ппи ыада.—дээн Н. Н. Илтарьев эминиттээ биһир
буолунара буолла.

—Багшлук А. М. Сүмбэсэ үлэмээр хайртай. Бүтэнтү да мүйнөөхкэ бэйлэ киникки өтү эр бидэ быдланмвахын нитисинэрбитин буолла, аспик буолупү өтө. Балтын хайдах сайавыт, туу олохобут. Тутх да муолуһа суох өдөн туһулар сууруохкэ кутууахкэ биарв. Сорхх нэжэ олорни чалгарыт, — диир өтү М. Нь. — Монассирова.

[illegible]

Орехүзүлгө башка харчы керүүдүбүз. Үзөткөрүштү тапкычты эмне сарбыйып диллээр. Үзүсүзкө айчыл бачка кыгы сарбыйына дилер буллар. Ол 200-300 тын, сомк, хамчастаат уберцицалары сарбыйык тил. Үбү кичилланыртыт буолаа? Ожукөлөнчө иккн сменада үзөткө дилер тыл көтөрүллөр. Орта ожуола 8 киллаастаахка тиллөр усулзубулатын билдирет. Директорлар бирачыас түһөрбыйлыт тубащыт буолулаах. Тыл сиринер төртүт олохтоохтор пилерэллөр. Ожукөлөлөрү сарбыйан, кычылтан, ыччыланытын сарбыйарбытын айдеөөлөпүт сүр. Ошон улугу бюджетин олохтихк, ыккабаакка керүүккө. Делугаттар үлүзлөр, урдуккы эрө керүмээт, — дилер Захар Иванович.

Мушых үсүс эмиг кичирбетиңиз зонада буудайлар-
ныннак бэрэстэбинтөлөзөх органг түмсүүкүн. От
эбэтөр талыллыбыт 37 күһүнэн хаалларарго түүрөх-
таатат. Көмүсүнүнэйгэр түмээн пөһүнөөк сүүрү-
биптүрүсүрүн быһаварсарго, бөлүлүгү өткөтүрү,
инфилтационгун көтөргө, уопсайынан, лөһүлүккө
ымтылар үлө басыта дөңгөсү күһүтүнү күһүтүн
түүрүсүгө тутулдуу пөһүрүгү быһаварсар таркатылар.

С. СМЕРДИНОВА

Көхтөөх, күүрээннээх күрэхтэһии

УЛУҖСТААБЫ САНЫЧНЫ СПАРТАКИАДА

скалдаах Боянуновы кытта Мирозлар Дакиковскайи (эпиграф-оскула) буолулар. Түмүк тулаһынан-
кынан 9.19.72; 9.20.13; 9.26.00 сэк.

Чемпионский состав был. Кызылар туостарга барып 11 жашынан 40-ча спортсменнэр табылалар. Кызылар ортолорунан Чакыртан маастар Николай Адамов, быял Сылдыга К. С. Макаров «Уенүүл» билимнэ халыкка табылалар үлүлүн илбип, республика кылыгы (43,29 см), уууну кылыгы (7м 21см) рекордсмена, 100 метри 10,9 сек. калар Басилей Николаев кылыгыны кылыгы дүрөктөнүн куурунун өсө олтырхатта. Василий Басилей кылыгы улахын спортун архисыгы. Аатырбыт Н. Савинков лэиниттэн ууунун кылыгы агардастык аатырбыт саха бири чакылхай кылыгына буолар. Күгүн кылы 40м 33см кылыгыта билигин дагы кылыгынын көрдөрө. Бу 28—29 күннөргө Нурбада билин улуусун спортсмен кылыгы көмүскүгө, эл улахын.

Түмүккө кысыгыга 38м 98см, бастамбага 30м 62см жордөрүүлөп, Кадавиртан Владимир Софронен бастаган жакынтан ийле. Күбөзжө 34 x 24 см түпүт Чакыр спортсмена Владимир Энертов бастаган.

Ветеранинрга кылыкта Василий Николаевич 40 м 33 см, ыстанга Тааттага ыскадар Семен Иванович 34 м 52 см, нуобаха Иннокентий Макаров (Сыдыр) 34 м түбүшөр чемпионнааттар. Үөрүнөчккэр ортолорутар С Ожогешинко (Алар) кылыкта 34 м52 см, ыстанга 34 м14см, нуобаха 13 м 36 см көрдөрүүлүктө. Нуобаха улуус рекордмена, 52 саастах спорт ветерана Дмитрий Эверстов (Дирин) кыстан 27 м 50 см ойон, спорду сактоочулары үөртө.

Мас тараахыгтыгар барыт хатыкыылаах, элпик-каппы түһүүдүрдээх итхэхтэни түмүгүнэн чехословакиянык буюлдулар: 56 кг Николай Варашков (Алабарт), 62 кг Вячеслав Логанов, 68 кг Николай Бисаков (хатылылар), 74 кг Иван Понсеев (Холторго), 82 кг Инокентий Манаров (Сылай), 82 кг үөһө ктор Капитонов (Одүүлун) Абсолютнай чехословакия спорт-маастары Инокентий Макаров буюлла. Мамба дадаан эттэххэ, бу мүннөр-

гэ нийцл Ахмадад үзүүлэхүйц ниймаахд нас тухайг
хүндэтгээр нэлэх дүрхтэс днэн шыгынхы тугал он
уулдх рмдлар, оцтон салгыг йлурбага улуулх
аутиг ниймүүкүү барьахтвх. Бетерднларга 70 кг
Захар Баронинг, 70 кг үгнэ Сергей Барашкин
(аллардар) чемпион дэтын өддмнлр. Түүнхн
элбэх чемпионлаах шрлсрлээх алаарцар хэ
малдлан бастхы, нийншр кэллхлрттөг хгнл
млар нхнхс булллулар.

Халсабав. Санлигил спортдад кыайылмакта-
нан буолулар: 55 кг Василий Федотов (интернат-
оскуола), 62 кг Юрий Яковлев, Сылык, 70 кг Се-
мен Софьян (Болуур), 80 кг Николай Ефимов
(оскуола-интернат), 80 кг үөлө Петр Пичков
(Чурапчы), ветераннарга 70 кг диары Семел Ма-
жары (Чурапчы), 70 кг үөлө Никита Оконешни-
ков (Хайахыт).

Волейболда үрүкнү сыялартып тапшы саргалас-
каны татыктуу, оозунуур тапшы үрдөмдөрү эңгээл
дөңсөмдөрү үчүктөрү көлбөттөрү бузулуу. Ол нур-
дун, күлү-күнүнүнүн волейболу көрө ачкыч жана
мүлүктү. Иккисе нүк фидальнай кинириндер ыкса
көңүлүгө даярдык салынып бардыктар. Ыйыкканак
хатырчылар кинириндер испиллериңиз кызыл-
лактары бөлүмдөрүңиз: эр дөңгө бастагы
мөңгө Чуралчы, иккисе Мусулдай, үчүсө Оды-
луун эңилдөөктөрүн, дыкталарга бастагы мөңгө
Чуралчы, иккисе кинират-оозула, үчүсө
Мусулдай жамандалары тадыктылар.

Улуустанды сайынны спартизнада тейилгиз-
торгөн бастагы мнэстэн чуралчылар, акырын ж-
нахсызтар, үсүң алаарлар ылалар.

Спартаньдава улуус 18 нэлэлхэнтэртэй 11-
дэрс хытына. Телору ханаандай киллэрт нэ-
лэлхэ тарбахха бхтэнэр. Бхлтоко, Содоьск, Ча-
кыр, в. д. в. нэлэлхэнтэр хытываххара ойдо-
мж, Хайвахыт баһылыга Н. Н. Филкппов, Балууу
баһылыга Н. Г. Михалов, Чурапчы сэлхэнхэнтэ
дэһалаттыт баһылыга А. Р. Саргынов суолталы
бхэрэн, нэх-наж буулах, бхөлвэрнэл хыттак түм-
сүүлэххэртн өссө төгүл нэрлөрдүлэр.

Ц. СЫРОВАТСКАЯ

Чураптыга бөс-айык 7 — 8 хүннэргэс үгэс буол-
бук улууртаабы сайыкты спэртаннада ыһытылын-
на. Ыһыктыгы спэртаннада Илурбур буолуохтаах.
Илурбур Буһаһай бирэһингэр «Олоххо оонкуу-
ларыгар» уонна Аммага бураагу ыһык төрөгүм-
нута 325 сылыгар, Намта М. К. Аммосов төрө-
бүтэ 100 сылын туолууттар анааһах үбүлүөлү-
ккэ ыһахтарга улуус ыһык консукуур бастын
спэртаннада талыһа, сүүмэрдэһингэ уххаан
сүүмэ бэрэһиннээн үрүтүлүрүлүк.

[illegible]

Чөлөкөн атлетика. Эр-дөбө 100 м дистанциянда сүүрүүлөрүгөр Николай Захаров (Чурукч) 12,0 сек., даакталдырға эмне бу дистанцияда Любовь Сирягина 14,84 сек. жолон басталтылар. Пинский Захаров 200 метри 24,25 сек., 400 метри 57,52 сек. күмүттөн. сайыштык спартакиадада бу дистанцияда чемпионнаатылар, көрөөчүүлөргө үчүлүк өйдөбүлү бөлүктөтөлөр. 200 метри Любовь Сирягина 29,16, 400 метри А. Захарова (интернационал) 1,09,83 сек. сүүрүн кыйыныраа ситкисилер.

Эр двоигчо 1500-м хара бастакыттан түргэн таткынэжтэк стаулабыт Г. Нохтунскай (интернат-оскусла), М.Воякинов (Чурапчы) уолна А. Михайлов катыкбыталаахтык сүүрүүдөрүгэр финишка бастакынан М. Воякинов тахсар, бирдэмэтэ—4.18.17 сек. Г. Нохтунскай кыыа — 4.19.00 сек. Үсүһүкүн нэлэбит А. Михайлов кыыа — 4.31.40 сек. Экин бу дистанцияга дыахталлар сүүрүүдөрүгэр спортмаастара Ульяна Слещева (интернат-оскула) 5.29.97 сек. кэпкэ кыахтаахтык бастаата, иккис буолбут Т. Пруденная (Хабаахсыт) бирдэмэтэ—6.47.67 сек. үсүһүкүн фумунтанбит Ульяна Голова 7.23 сек. көрдөрүүдэтэ.

3000 м барыта 20-тә спортсмен стартабытыт-
тан эрилли лидердэринен анча сив-бик Нохтун-

(ЕҮҮҮҮТЭ, ЕМӨМӨН 1 сүд, жэр).

С. СМЫРНОВА

АТЫҒЫҒЫ

«Беларусь» тракторы. Сынама тэстэжыя. 21-639
тэл. үлэ чыабын канцэтыи бйларулыгытэр.

11

1988 сүүлэвэй, сүүр сэхдэр, үчүрэй турук-
тах ВАС-2121 автомашинам Сымата — 13,5
мөл. содй, Лоргоновой савь Адырыспыт: Чу-
рылчй сэл.. Күрэтэй Алалха, й оһ-дөөх хьнэ. Бил-
сэр гэд. 21-739

BULLETIN

«Чувачын» номын дэргэд байх үүрдчилгүй
болсон толоруулар!

Вас ыйыа -16 күнүтөр күнүс 2 чапстан учреди-
гедлэр уопсай мукууахтара бэҕалар.

Комбинированный вариант.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 878700, с. Чурапча, ул. Карла
Маркса, 26 ааа. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—
21-332, отделы—21-265, общий—21-505.

ЗАКАЗ № 00

с. Чурапча, ул. Карла Маркса 28 «а». Подписано в печать 8.08.97 10 ч

[illegible]

Малдыгастарыны таваттару икки Чалас койутоонун алды, кырахтарны уюугар кырдылар. Кети, булдан куулар, кинилерге утахан кичеоттоонун буулагына, ийнэхэ ийиле барыстаах балаһыныны үөсүөтө, өрөһүү кириин парадьлары өрдө тылы Никонен-ий Готовцев уонка Таватта өбөрүннэй делегациятын ийилээччыта Софрон Винокурин этилэр. Кырахтар буулаһын бууларыныкы кыайымлааһар — Таваттар таһаардылар. Дьэ, кети төһөкүтөн Чуурачы өрөһ кырыгыр хапсаарайга хабыр хапсаарылар калланышар. Төһөкүтө Василей Федотов Чуурачыта бастакынык кыайымы ааһытыта уруулаһаайхалыан кырыгытэ, кыайымы кыны сахта, Онтон утуу-буу Михаил Елов, Иван Окочешников утарсаа-ыларык үмөһүтө тардаллар. Уруй үөһэ уруй эрдэа түһэр Мусудей кычата Яков Околичников Эүүн 30 сөк Егор Малышевтан хаттаруу хомоһтоон ийилэр. Иккэн туттар бөөһүтү (Петр Ефимов алдыһыптык Николай Голновы «кум-хач» тутан, ийнэхэ кайаһалдан кыайыны эрдэһэттин ааһыта, ааһаары — үүгүсэй!

Мас тардылытыңтар «кыял»зарарбыт түсүмдүк дикт
саяа баарынан баяра. Енаым «күнүмдүк» барбытай

НИКОЛАЙ БУСКАРОВ САГА СИНЬНИТЭ

Соёрутаазыта Италцяттук үөрүүлээт сүрэх жазла. 100 километрд сүүрүүтэ Ерема нүрхтөнһынһисар старка 1900 киһи тавыста. Саха быһыла Николай Бускалов чагылдахы сүүрүүнү иккүрдөһ, үһүс киһи иһи жазла. Николай бизэс 200 м жазлыар дьэһэ

Эбардэлибит!

Чурагчистарын кино-баланын физиотерапевтикчес-
кий отделенкетын сэбиэдистэйин убаастабыцнаах
Афаниский Иванокентавич ПЕГМЯКОВУ, отделение
бырг үлөинтэрин эмчитэр суңизэринь итүктүн,
истигиник эвэрдэлибит.

Энэх: тус олохуугар дьолу-сэргуну, угүс үе-
рүүнү-кетүүнү, нув сиритэр баар бары үчүтэйи!
бааврабыт.

Устройства микропробных элементов

БҮЛЛЭРЭМ

Ихэнх энэр үлүүстэр сүүрүк алтарын Х зона-
дан нурхтайнхылаа бэс ыһын 12 нунугар сарына-
да 10 чаастан Магаданы ипподромутар ыһтыллар.
Ал спордун таптааччылар кэли көрөргүтүсэр
ыһырабыт.

Тэрлээр нэмэгдэнэ.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

• Навещаем о новом поступлении видео, аудио аппаратуры, бытовой техники, холодильников 3-х видов, хлебопечек, стиральных машин, а также широкий выбор обуви, одежды для детей и подростков, спортивные костюмы, мужские костюмы, изделия народного промысла, наборов посуды, зеркала, трикотаж, изделия из меха и других товаров. Принимаем оплату частично или полностью наличными «Сахалинвост», а также банковской картой. Стоимость 1-й анн. 40 тыс. рублей. Тел. 21-701

ТАДГА-ЧУРАЛЧЫ КӨРСҮБҮҮЛЭРЭ

ныайдыбыт

бөт хакшык эго динионинт. Кытааиэх (орыныгыстык...
манна бусалт. Ну хакшырышыны жорб Калбазыт...
балазат кочооккут: албачы сутардэххат буулуо, дго
буваргыт, спор диник муурзооххат жастарыны
муурзооххат бука. халыкха...

Республика чаминан Николай Дарамов эмис билр диттаагыл. — Семён Хатырнов иккит субуручуну намыл баста. — Коля бөлөмө чахчы учуга эбит, Эдэр кешиндээх тартыһааччыбыт, уруксузга улаус бил аһыһаах өлөйбөдүһү Уйбаасы Понсеев уула Иыл Понсеев хуустох утарса-чыгыгар Алгасей Вак дьенка биирдэ хотторох, дьонуи-саргатын уута-уок, түһүрүк баран, малалдьаһыи илдьыһыи ситиһэ, үһүтэ ээ... Үһүс кыайыһыи дэгиттэр хүүстэрэниг республика бары улахак бииринэртэи кылаайына, РСФСР уонна Саха Республикатын спордуу элэстэр Иллекетий Матаров ситиһэр.

Остууд тэнгэнийгэр эмнэ бүхэнгэр хамгаалагчид,
хуучиндаа.

Воллейболга тыяллах, тажиклык кун булан, учугай сонккуу тахсыбата. Кыргыттарга «Саха» А.А. кыймылаахтара чарылхай сонккууну бу сырынга көрдөрбөтүлэр, бирт эраинин хотулар бдовни. Проконьева уонна Алена Алексеева (чипкис динригилэр) балай да кыахтаахтык сонккуутулар. Уолаттарбыт адардэро, унуохсарыган үрдүктэро үчүгэй эрэри, көрүнүрүтэр дүүрэлни сонккуу кылаппи бушбати. Олус элбэк ахсаанынан кутган баркн, бирт субаллы ситэрэллэро, ардыгар хомоттунуоктук хоттору ди кэбирлэллэро көрүмчүлэри астынарбати. Балдыктарбыт биер нэһи-тэктэи хоһун-лэл, улахи эрчиллэри суох нэһи-тэктэи хоһун-лэл, улахи эрчиллэри суох нэһи-тэктэи хоһун-лэл.

Онон бийлалы 43-с хөрөгүү 4:1 ажлаагнл Чу-
ралыг кыахтаах кыайалтыагнл түлүктэнл. Илн-
илнлг өдө күүскэ даярыктанл, аы аяагнл сыйлалы
бийлэлэ буолар 50-с үбүлүйдэлэ хөрөгүүгө кыагнл
туһулар басы күүлү түмэр, умнуллубагыгнл түрөгнл
сөрөгнл түрэр.

Д. ЗВЕРСТОВ,
РСФСР спордун ветерана, улдуус рекордсмена.

бастаан иккитэ көрөхсөңөр, Эһи бу дистанцияда дахсылларга 600 тахса кыһылтан Мариса Семенов, Наталья Арносова туһарыааһынар. 8-с. 9-с. миһэстэлэри аһыллар. Онон Саха сирыы чөлүккү аһылтанарык историятылар хаһа да уһукуллубат чыһылхай кыһыккы сиркүүлүгүр.

*CO₂ κορυμ.

УОЛАТТАР СУЛУУСПАДЫ БАРАЛДАН

Россия армиятын кукүзүгүз бийлиги көзгө
көрсөткөндөй, 35 уул тарады. Бу күнүгүз күн-
түзү 23-түзү барды.

—Уулацтар армисаа, сүүрүүлэг, хонгуулавны уочна пограничний хэвсгэрт сулууспалын тэртэ, — дингүлүүс байлмннан жжмисээр пэдпгитмнн Семчн Андреев —Оттох 1995 снл свальтар сулууспада уггырылтмнмт 30-тн тэхса шччтгтвр-бгтгтмнн гүчүннарс аңардара хастарин тэхсн долдууларын, дунднннннлэр. Кнннлэртж сорохторо үгэххэ туттарсарга бэлэмжнэллэр; ашгтвр эрдэ шлбмт лдэтаринж үлэллэхтэрэ эбэтэр салгын үгэрнннхтэрэ.

*ГОЗ норм.

Хайыар аныгыны олуомаро бэс ыһып 17 күлү-
гар, олуорунньука, тахсыга.

Таштыр нйзбнт, зйзбнт, хос зйзбнт, тымл
улз вйтерылл, хоту коферуллүү кыттылылзца,
Нилэнтл бейүүлэнтл олзхотор
МАКАРОВА Федосия Петровна
бос ойыт В жүнүлэр 81 савылар ылдыан
ылзбүтүн, джрнжжк курутубак туран, аймах-
тарыгар, билэр джонутар нштккнзрбнт.
Кыргытлара, күтүэтлара, савылар, хос
савылар.

Кутурбанырын тигшдэлгэр:

—Кызылгар Алыбия Ивлюева, кутүктүгэр
Насилия Романович Кривошапкинларга ултуу-
тагы ветераннар сыйлытара.

Автор суррутар тэглэр
наа редакция тавандалыгар
олуа сөн түбүлэр буюлбатач.
Түтүкэ ыйытталар, айхчылар
суд-ыстактарыгар элбик-
лүпкүлүк автор туге бейити.